

8 JANUARI 2010

KOSTBARE BIJDRAGE PGU AAN SYMPOSIUM IN GEERTEKERK

Spanning in het protestantse kerkinterieur

De Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland (SKKN) organiseerde op zaterdag 21 november 2009 in de Geertekerk het symposium 'Spanning in het protestantse kerkinterieur; de protestantse kerken als cultuurdragers van Nederland'. Het doel van deze bijeenkomst was het aanbieden van praktische en theoretische achtergrondkennis aan kerkrentmeesters zodat zij hun verantwoordelijk werk, gericht en met nieuwe kennis van zaken kunnen doen. Het organiserend comité bestond uit de Stichting Protestantse Kerkelijk Kunstbezit (SPKK), de Vereniging tot Behoud Monumentale Kerken (VBMK), de Rijksuniversiteit Groningen / het Instituut voor Christelijk Cultureel Erfgoed (ICCE), het Museum Catharijneconvent en de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland met ondersteuning door de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) in de PKN.

Theo Kralt,
voorzitter College van
Kerkrentmeesters PGU

In de afgelopen jaren heeft de SKKN een zeer groot aantal inventarisaties verricht voor alle protestantse kerken in Nederland. Nog niet iedereen ziet het belang hiervan in. De SKKN is uiteraard afhankelijk van de bereidwilligheid en medewerking van de kerken. De directeur van de SKKN, de heer Mart van der Sterre, benadrukte het grote belang hiervan. "In Nederland is zeker boven de grote rivieren een belangrijk deel van ons cultureel erfgoed afkomstig uit de wereld van de protestants-christelijke kerken. Aan ons verleden en naar de toekomst hebben wij naast de verantwoording hiervoor ook een belangrijke troef in handen."

Utrechtse kerken

Geleidelijk aan zijn ook voor de Utrechtse kerken deze inventarisaties beschikbaar gekomen. Van alle kerken in de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) zijn inmiddels inventarisaties gemaakt. Op dit moment zijn van een aantal kerken de inventarisaties van de aanwezige kunst geheel afgerond. Voor enkele andere geldt dat deze thans wordt aangevuld en voltooid. Het is de bedoeling dat de uitgevoerde inventarisaties worden gedigitaliseerd, per kerk aanwezig zijn bij de voorzitter van de kerkenraad en de kerk(rent)meesters, de kosterbeheerder en op het Bureau PGU zodat een en ander met het oog op behoud, onderhoud en verzekeringen goed kan worden bijgehouden. Voor de PGU gaat het hierbij om objecten die ofwel aanwezig zijn in de kerken, of op het Bureau PGU, dan wel in de kluis van de bank van de PGU.

In bruikleen

Tevens is kerkelijk roerend goed van de PGU in bruikleen, wat vastligt in overeenkomsten. Die zijn al vanaf diep in de negentiende eeuw afgesloten, onder andere met wat nu Het Utrechts Archief (HUA) is, of met het Centraal Museum. De inventaris kan per kerk heel

verschillende zaken betreffen: van moderne kunst tot middeleeuwse schilderstukken en van zeventiende eeuwse avondmaalszilver tot moderne gebruiksvoorwerpen. Aan de hand van voorbeelden

* De kerkelijke kunstschat van de Protestantse Gemeente Utrecht vormden een trekpleister tijdens het symposium van de SKKN (foto's Rook Belder).

van nieuwbouw, aanpassing van kerkgebouwen en restauraties werd tijdens het symposium aandacht gevraagd voor de waarde en gebruikswaarde van het interieur in de kerkgebouwen. Verschillende opvattingen zijn in dit opzicht mogelijk en kunnen ook tegenover elkaar staan. De waarde van een gebouw is deels historisch bepaald en heeft te maken met de tijd waarin het werd neergezet. Het gebouw dient aan de andere kant vooral ook gebruikt te worden, met behoud van authentieke elementen maar waaraan ook eigentijdse onderdelen - mits passend - kunnen worden toegevoegd. Niet verrassend in dit gezelschap

eur van een gebouw als bij een meer multifunctioneel gebruik, goede voorlichting onder andere vanuit de PKN dienstbaar kan zijn. Immers het kerkelijk kader bestaat voor het grootste deel uit verschillende vrijwilligers die na verloop van tijd het stokje weer aan anderen overdragen.

Expositie

Op verzoek van de SKKN richtte de Protestantse Gemeente Utrecht in de Geertekerk een tweetal vitrines in met kunstschatten uit het bezit van de PGU (foto's). De selectie hiervoor werd verricht door de oud-directeur van het Bureau PGU, Wietse Klukhuhn, lid van de archiefcommissie PGU. Deze kleine tentoonstelling toonde een selectie van zeventiende en achttiende eeuwse avondmaalszilver. Sinds 1952 was dit niet meer uit de kluis geweest. Enkele vrouwen onder leiding van Diny Prak waren bereid dit in de Prinsenhof voor de expositie te poetsen, met een letterlijk schitterend resultaat. In aanvulling hierop werden een Statenbijbel, het originele loden zegel van de PGU, een offerblok, een voorzittershamer en een gravure tentoongesteld. De PGU kreeg als dank voor deze bijdrage de 'Gids voor Behoud en Beheer van Kerkelijk Kunstbezit, een praktische handleiding', en het in 2008 door Marijke Tolsma en Martin van Wijn-gaarden geschreven en door het museum Catharijneconvent en Waanders Uitgeverij uitgegeven boek 'Prachtig Protestant' aangeboden.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT EN VERSCHIJNT ALS REGEL EENS IN DE VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Dina Bouman-Noordermeer,
Pia ten Hoeve, Arie Moolenaar,
Janneke Rozema, Hans Wandel
en Piet Warners.

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-
utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen
naar: preekrooster@protestant-
utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Centrumgemeente: Anneke de
Klerk. Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever. Eglise Wallonne:
Anneke van Steenwijk. EUG
(Janskerk): Teunis Hol.
Jacobikerk: Diederik Kats.
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers.
Nicolaïkerk: Steven Slappendel.
Oost: Cock Voorrips. Overvecht:
Bettina van Santen. West
(wijkgemeente Pniëlkerk
Triumfatorkerk): Henno
Willering.
Zuilen: Fred Jubels.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning,
berichten negen dagen voor
verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-
utrecht.nl. Een abonnement is
voor alle (Kerkbalans-) beta-
lende leden van de Protestantse
Gemeente Utrecht in principe
gratis. Zij krijgen jaarlijks een
acceptgiroformulier toegezonden
met het verzoek om € 25,00
over te maken.
Dit is ook het tarief voor de
andere jaarabonnees.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd
tien dagen voor verschijning.
Rouwadvertenties tot vrijdag
voor verschijnen, per fax
084-739 2945. Digitaal aanleve-
ren van advertenties kan ook:
advertenties@protestant-
utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij
Narratio®, Gorinchem
www.narratio.nl